

ВІДГУК

офіційної опонентки, докторки педагогічних наук, професорки,
професорки кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
ВАСЮТІНОЇ Тетяни Миколаївни про дисертаційну роботу
ЦУКАНОВОЇ Наталії Миколаївни

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО
ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**, представлене
на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю
13.00.04 - теорія і методика професійної освіти

1. Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із відповідними планами галузей науки. Об'єктивна необхідність проведення дослідження Цукановою Н.М. не викликає сумніву, оскільки зумовлене вираженою суперечністю між задекларованими вимогами Нової української школи та реальним станом готовності випускників ЗВО до реалізації нестандартних дидактичних стратегій. Актуальність теми експлікується через гостру потребу в: дефіциті науково обґрунтованих моделей, які б інтегрували інноваційний стиль мислення майбутніх учителів початкової школи не як теоретичний конструкт, а як операційну здатність до виконання виробничих функцій; розробленні валідного інструментарію для діагностики інноваційного потенціалу випускників, оскільки наявні методики часто ігнорують складну взаємодетермінацію мотиваційно-ціннісних орієнтацій та методологічної культури майбутніх учителів. Встановлення кореляційних зв'язків між аксіологічною сферою студента та його здатністю до проєктування новацій дозволяє вивести методику фахової підготовки на рівень прогнозованого результату. Таким чином, робота заповнює суттєву прогалину в теорії сучасної професійної освіти, пропонуючи механізм переходу від стихійного накопичення знань, умінь, навичок, ставлень у професійній площині до цілеспрямованого формування інноваційної суб'єктності. Саме відсутність цілісних методичних систем, що корелюють із кількісними показниками ефективності, робить цю тему критично важливою для сучасної педагогічної науки. Відтак, здобувачкою запропоновано теоретико-методичні та організаційно-практичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності.

Дисертацію підготовлено відповідно до науково-дослідної теми кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (нині кафедра освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка) «Соціально-професійне становлення особистості» (реєстраційний номер № 0116U003481). Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 2 від 09 жовтня 2023 р.).

2. Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації.

Вивчення значної кількості наукових праць, присвячених проблемі дослідження, дали змогу Цукановій Н.М.: *уперше*: на основі суттєвих положень методологічних підходів (системного, інтегративно-діяльнісного, культурологічного, середовищного та особистісно-орієнтованого), а також результатів педагогічної теорії й практики обґрунтувати концепцію підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності; спроектувати й експериментально перевірити ефективність системи професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності, що включає такі взаємопов'язані блоки (концептуально-цільовий, змістовно-структурний, організаційно-процесуальний, діагностично-результативний); розробити й апробувати інтегральний показник (кумулятивний індекс) готовності майбутніх учителів початкових класів до інноваційної педагогічної діяльності, що дає змогу здійснювати кількісну оцінку рівня сформованості готовності та аналізувати її структуру й динаміку; визначити й експериментально підтвердити відсутність прямого кореляційного зв'язку між рівнем академічної успішності студентів і рівнем їх готовності до інноваційної педагогічної діяльності, що доводить автономність інноваційної готовності як професійно значущого утворення;

уточнити сутність ключових понять дослідження «інновація», «нововведення», «педагогічна інноватика», «інноваційна діяльність», «інноваційна педагогічна діяльність», «готовність», «професійна готовність», «готовність майбутнього вчителя початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності», «професійна підготовка майбутніх вчителів початкової школи»;

удосконалити критерії та показники сформованості готовності майбутніх учителів до інноваційної педагогічної діяльності, які враховують мотиваційно-ціннісні орієнтації, рівень методологічної культури, інноваційний стиль мислення, творчий потенціал та здатність до проєктування педагогічних новацій; науково-методичні підходи до діагностики готовності майбутніх педагогів до інноваційної діяльності шляхом поєднання діагностичних методик із кількісними методами статистичного аналізу;

забезпечити подальший розвиток теоретичних положень педагогічної інноватики щодо підготовки вчителя до інноваційної діяльності в контексті сучасних реформ початкової освіти; ідей особистісно-орієнтованого, діяльнісного та системного підходів до професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів як суб'єктів інноваційної педагогічної діяльності.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційне дослідження Н.М. Цуканової є цілісною, логічно завершеною науковою працею, що базується на ґрунтовному опрацюванні 330 найменувань, включаючи значний масив іншомовної літератури (36 джерел) та нормативної бази. Авторські положення та висновки відзначаються високим ступенем достовірності, теоретичною обґрунтованістю та ретельною

статистичною верифікацією отриманих даних. Сформульовані рекомендації мають чітку практичну спрямованість і спрямовані на системну модернізацію професійної підготовки вчителів початкової ланки в контексті інноваційних змін.

Основні положення і результати дисертації впроваджено в освітній процес в освітній процес Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (довідка № 57-н від 10 листопада 2025 р.), Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (довідка № 2506 від 10 листопада 2025 р.), Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 01-23/275 від 17 листопада 2025 р.), Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (довідка 42/25 від 28 листопада 2025 р.), Волинського національного університету імені Лесі Українки (довідка № 03-24/03/3743 від 01 грудня 2025 р.).

Запропоновані експериментальні матеріали та одержані результати дослідження пройшли належну апробацію і підтверджуються участю дисертантки у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських); неодноразово обговорювалися й дістали позитивну оцінку на засіданнях кафедри дошкільної та початкової освіти і кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (2023–2025).

Аналіз змісту та основних положень дисертаційної роботи переконує у досягненні мети і розв'язанні завдань наукового пошуку. Висновкам, представленим у дисертації, притаманні повнота та логічність викладення, високий рівень обґрунтованості і достовірності.

4. Значення для науки і практики одержаних автором результатів.

Здобувачкою розроблено та експериментально апробовано систему професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності, яка може бути впроваджена в освітній процес закладів вищої освіти як науково-методичну основу для проектування освітніх програм підготовки педагогічних кадрів у контексті вимог Нової української школи. Матеріали дослідження можуть бути використані для створення нових освітніх компонентів та навчально-методичного забезпечення до них; для розширення та оновлення змісту дисциплін «Інтерактивні технології в початковій школі», «Педагогічна інноватика», «Інноваційні технології початкової освіти», «Основи педагогічної майстерності та творчості вчителя», «Діяльнісний підхід у початковій школі», «Проблемно-пошукові методи навчання в сучасній початковій школі», «Педагогічні технології в початковій школі», «Технологія діяльнісного підходу в Новій українській школі», «Сучасні моделі початкової освіти» тощо. Комплексний діагностичний інструментарій, зокрема розроблений авторкою кумулятивний індекс готовності до інноваційної педагогічної діяльності, може застосовуватися для моніторингу рівня професійної готовності студентів, оцінювання ефективності освітніх програм і проведення педагогічних досліджень.

5. Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації.

Матеріали формувального експерименту та апробовані методики можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти для організації інноваційно орієнтованого навчання, розвитку інноваційного мислення, творчого потенціалу та рефлексивних умінь майбутніх вчителів початкової школи. Теоретичні узагальнення, експериментальні дані та статистичні результати дослідження можуть слугувати інформаційною та методологічною базою для подальших наукових розвідок із проблем педагогічної інноватики, професійної підготовки вчителя та розвитку інноваційної культури педагогів; можуть використовуватись у системі післядипломної педагогічної освіти під час розробки програм підвищення кваліфікації вчителів початкових класів із метою формування їхньої готовності до впровадження інноваційних педагогічних технологій.

6. Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Дисертаційна робота Цуканової Н.М. складається зі вступу, п'яти розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (всього 330 найменування, з них – 36 іноземними мовами) та додатків. Загальний обсяг роботи 410 сторінок, із них 325 сторінок основного тексту. Робота містить 10 таблиць та 19 рисунків. Логіка викладу наукового пошуку цілком розкриває досягнення поставлених завдань. Зміст дисертації достатньою мірою висвітлює її ключові положення.

Автореферат до дисертації відповідає чинним вимогам до робіт на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних за спеціальністю 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти. У ньому відображено найбільш суттєві наукові результати дослідження. Інформація, наведена в анотаціях (українською та англійською мовами) відповідає змісту дисертаційної праці.

У вступі дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність і доцільність обраної теми, представлено її зв'язок із науковими програмами, планами, темами; визначено мету та завдання, об'єкт і предмет дослідження; обґрунтовано концептуальні засади, методологічну та теоретичну основу наукового пошуку; охарактеризовано застосовані методи; сформульовано гіпотезу та методи наукової розвідки, новизну й практичне значення отриманих результатів, а також представлено дані щодо особистого внеску здобувачки у роботах, опублікованих у співавторстві; подано відомості про апробацію та впровадження результатів дослідження, про структуру та обсяг дисертації.

У розділі 1 *«Науково-теоретичні основи дослідження інноваційної діяльності майбутнього педагога»* здобувачкою здійснено аналіз філософських, психологічних і педагогічних підходів до проблеми інноваційної діяльності в освіті, розкрито сутність поняття педагогічної інновації, а також визначено основні напрями інноваційних процесів у сучасній початковій освіті. Завдяки продуманим орієнтирам започаткованого дисертанткою дослідження, аналізу праць вітчизняних і зарубіжних дослідників, законодавчо-нормативного й навчально-методичного

забезпечення вітчизняних ЗВО з підготовки майбутніх учителів початкової школи цілком слушно констатується певна неузгодженість між вимогами освітніх і професійних стандартів підготовки вчителів початкової школи та стандартів початкової освіти й НУШ, а також необхідність цільових, організаційних, змістових, технологічних змін у системі підготовки майбутніх учителів початкової школи в контексті підготовки до інноваційної діяльності. Матеріал подано логічно і структуровано, з опорою на сучасні наукові джерела та нормативні документи.

Слід відзначити, що на рівні дефінітивного аналізу здобувачка демонструє глибоку ерудованість та багатогранність науково-педагогічного мислення при обґрунтуванні терміносистеми дослідження: «педагогічна інноватика», «інноваційна діяльність», «готовність до нововведень», «професійна підготовка майбутніх вчителів початкової школи», «професійна готовність».

Нам імponує логіка викладу матеріалу в другому розділі *«Методологічні засади професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності»*, де докторанткою обґрунтовано методологічні засади концепції підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності. Заслуговує на увагу і схвалення представлена чітка авторська концепція підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності, яку дослідниця позиціонує як складну, цілеспрямовану, динамічну систему теоретико-методологічних і методико-технологічних знань про норми, цінності педагогічної культури. У фокусі особливої дослідницької уваги здобувачки – методологічні підходи як орієнтири досліджуваної проблеми (системний, культурологічний, інтегративно-діяльнісний, середовищний та особистісно-орієнтований), які забезпечують цілісне розуміння процесу професійної підготовки майбутніх учителів та визначають логіку побудови педагогічної концепції.

Схвалюємо позицію здобувачки щодо обґрунтування закономірностей та принципів (загальних та специфічних) функціонування і розвитку досліджуваних процесів і явищ у контексті наукової розвідки, що дають змогу оцінити сучасний стан проблеми, простежити динаміку її становлення та перспективи розвитку у повоєнному відновленні України.

Третій розділі *«Теоретичні підходи до формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх учителів початкової школи»* містить належну аргументацію щодо обґрунтування структури готовності майбутніх педагогів до досліджуваної діяльності у процесі фахової підготовки. Принагідно відзначимо представлену чітку авторську позицію щодо розгляду готовності майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності як інтегрального особистісно-професійного утворення, що поєднує мотиваційно-ціннісну спрямованість на інновації, здатність до проектування та впровадження педагогічних новацій, а також рефлексивно-дослідницьку готовність до аналізу власної професійної діяльності.

Варто акцентувати увагу на тому, що в межах дефінітивного дискурсу здобувачка експлікує високу епістемологічну рефлексію та поліаспектність науково-педагогічних висновків під час фундаментального обґрунтування структурних компонентів феномену готовності майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності (*мотиваційно-ціннісний*, який відображає позитивну мотивацію до інновацій, професійні цінності, готовність до самореалізації та співпраці; *змістовно-операційний*, що передбачає систему знань з педагогічної інноватики та сформованість умінь реалізації інноваційних технологій в освітньому процесі; *рефлексивно-дослідницький*, який характеризується здатністю до педагогічної рефлексії, аналізу власної діяльності та проведення дослідницької роботи), виокремленні критеріїв (*мотиваційно-ціннісний*, *когнітивно-операційний*, *рефлексивно-діяльнісний*) та диференціації рівнів готовності (низький, середній, високий).

Оригінальним, на нашу думку, є модельне уявлення докторантки про досліджуваний процес, що унаочнює систему професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності як цілісну архітектуру, структурні елементи (блоки) якої (концептуально-цільовий, змістовно-структурний, організаційно-процесуальний та діагностично-результативний) мають власне функційне призначення, взаємовплив, перебувають у тісній взаємодії та спрямовані на досягнення поставленої мети й завдань.

Обґрунтованою вбачається наукова позиція авторки щодо іманентної цілісності представленої системи, де когерентність її структурних підрозділів забезпечує кумулятивний ефект – стійку позитивну динаміку готовності майбутніх фахівців початкової ланки до імплементації інноваційних стратегій. Синергетична взаємодія функціональних блоків даної архітектоники професійної підготовки детермінує її високу адаптивність, що дозволяє системі гнучко реконструюватися відповідно до перманентних трансформацій освітнього середовища. Концептуальна значущість запропонованої моделі підсилюється її вираженою прогностичною спрямованістю, яка інтегрує структурні компоненти в єдиний телеологічний вектор формування інноваційної суб'єктності педагога. Слід підкреслити, що динамізм системи забезпечує адекватну відповідь на варіативні зміни педагогічних умов, зберігаючи при цьому стабільність цільових орієнтирів освітнього процесу. Таким чином, інтегративний характер підготовки виступає гарантом її результативності, трансформуючи теоретичні блоки у практико-орієнтований інструментарій фахового становлення вчителя-новатора.

У розділі 4 *«Педагогічні умови формування готовності до інноваційної діяльності майбутніх учителів початкової школи»* загалом ми погоджуємося із визначеними й обґрунтованими оптимальними педагогічними умовами, що впливають на результативність підготовки студентів спеціальності АЗ/013 «Початкова освіта» до означеної діяльності: розвиток у майбутніх вчителів початкової школи мотивації до інноваційної педагогічної діяльності; формування у майбутніх вчителів початкової школи здатності до

рефлексивного аналізу власної інноваційної діяльності; розвиток дослідницьких умінь у майбутніх вчителів початкової школи; формування у майбутніх вчителів початкової школи готовності до інноваційної діяльності шляхом підготовки до проектування освітнього контенту.

Авторкою доведено, що архітектоніка мотиваційної сфери здобувачів вищої освіти детермінується створенням релевантного професійно орієнтованого середовища, імплементацією ситуацій успіху та залученням майбутніх педагогів до активних, інтерактивних та інноваційних форм навчально-виробничої діяльності. Встановлено, що розвиток прагнення до досягнень та формування проактивної життєвої стратегії має реалізовуватися за векторами, що корелюють із соціально-психологічним, когнітивним та діяльнісним критеріями мотиваційної трансформації.

Завдяки продуманим орієнтирам у роботі теоретично обґрунтовано методичний інструментарій формування рефлексивної позиції студента, що передбачає здатність до об'єктивного аналізу результативності власних рішень та стратегічного планування подальшої фахової траєкторії.

Докторанткою науково обґрунтовано змістово-структурні параметри методики розвитку дослідницьких умінь, які виступають іманентним складником готовності вчителя початкової ланки до суб'єктної участі в інноваційному процесі. Визначено стадіальність та організаційні умови інтеграції дослідницької компоненти в структуру навчальної та наукової діяльності здобувачів вищої освіти.

Слушною вважаємо репрезентацію підготовки до проектування дидактичного контенту як домінантного напрямку формування інноваційної готовності, що охоплює розроблення автентичних навчальних матеріалів, інтерактивних ресурсів та комплексних освітніх проєктів. Обґрунтовано доцільність конвергенції проєктної технології, цифрового інструментарію та сучасних методів логіко-дидактичного структурування навчального матеріалу для створення конкурентоспроможних освітніх продуктів. Таким чином, запропоновані здобувачкою педагогічні умови правомірно забезпечують перехід від репродуктивного засвоєння знань до продуктивного моделювання майбутньої професійної дійсності у контексті заявленої проблематики.

Заслуговує схвалення реалізований авторкою алгоритм проведення дослідницько-пошукової роботи у п'ятому розділі *«Експериментальна перевірка ефективності системи підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності»* де схарактеризовано програму, етапи й методику педагогічного експерименту; описано організацію, хід і результати констатувального й формувального етапів експерименту; узагальнено результати експериментальної роботи. Висновки до розділів і загальні висновки є логічними, аргументованими, відповідають поставленій меті та завданням дослідження і узагальнюють його результати.

Відзначаємо скрупульозно проведену здобувачкою роботу щодо добору діагностувальних методик до кожного критерію готовності майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності. Заслуговує

схвалення детальний опис процедури їх проведення, оцінювання та обрахунку результатів. Вірогідність отриманих результатів забезпечена методологічною обґрунтованістю вихідних позицій, використанням комплексу методів, адекватних його предмету, меті і завданням, пролонгованим характером дослідницько-експериментальної роботи, репрезентативністю обсягу вибірки і статистичною значущістю експериментальних даних; позитивними наслідками впровадження результатів дослідження в процес підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності; підтверджена достатньо представницькою апробацією на наукових конференціях різного рівня.

Зміст рецензованої роботи свідчить про ґрунтовне вивчення дослідницею проблеми, глибину, виваженість і самостійність її аналізу, системний тип осмислення матеріалу, творче застосування загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, що дозволило досягти поставленої мети і розв'язати систему теоретичних і прикладних завдань. Додатки, таблиці, рисунки увиразнюють уявлення щодо цілісності проведеного дослідження Цукановою Н.М. Результати формувального етапу експерименту підтвердили правомірність й ефективність системи та запропонованих педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності, послугувавши підставою для висновку, що мети дослідження досягнуто, сформульовані завдання виконано, гіпотезу верифіковано.

Загалом дисертація характеризується науковою цілісністю, завершеністю та внутрішньою логікою викладу. Принципових зауважень щодо структури, основних положень і концепції дисертаційної роботи Цуканової Н.М. немає.

7. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Під час аналізу дисертаційної праці Цуканової Н.М. не було виявлено порушень академічної доброчесності, текст роботи є оригінальним. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело. Зміст і текст дисертації відповідає вимогам щодо її оформлення. Аналіз публікацій дисертантки засвідчив їх відповідність вимогам до оприлюднення результатів дослідження. Таким чином, у роботі дотримано етичні принципи і правила, визначені в Законах України «Про освіту», «Про академічну доброчесність».

8. Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях.

За результатами дослідження авторкою опубліковано 22 наукових і науково-методичних праць (із них – 17 одноосібних): 4 статті у наукових виданнях, що входять до бази Web of Science Core Collection або Scopus, 16 статей у наукових виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України, 2 розділи в монографіях. У 18 працях, додатково відображено наукові результати докторської дисертації, з них: 11 тез у матеріалах науково-практичних конференцій, 7 праць в інших виданнях.

9. Зауваження та рекомендації щодо оформлення та змісту дисертації.

Загалом надаючи позитивну оцінку дисертаційній праці Цуканової Наталії Миколаївни, зацентруємо увагу на низці дискусійних положень, а також висловимо окремі побажання:

1. Обґрунтовуючи актуальність проблеми дисертаційного дослідження, авторка виокремлює низку суперечностей. Водночас у роботі доцільно було б більш чітко простежити логіку їх розв'язання, зокрема конкретизувати, які саме суперечності були усунені або частково розв'язані в межах проведеного дослідження, а також у який спосіб отримані теоретичні положення та експериментальні результати сприяють їх розв'язанню.

2. Вважаємо, що дослідження суттєво виграло б за умови більш ґрунтовного висвітлення та системного аналізу практичного досвіду закладів вищої освіти України щодо підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності, що сприяло б посиленню практичної спрямованості дослідження та створенню належного підґрунтя для більш аргументованого авторського підходу щодо вдосконалення системи підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності.

3. У підрозділі 3.2. дисертації, авторці доцільно було б проаналізувати існуючі моделі формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної педагогічної діяльності, що сприяло б більш переконливому розкриттю авторської позиції щодо обґрунтування запропонованої моделі формування готовності майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності.

4. Досліджуючи процес професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності, доречно було б, особливо в контексті нинішніх реалій, детальніше розглянути особливості організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій. Зокрема, доцільним є висвітлення підходів до планування, методичного супроводу та моніторингу результатів самостійної діяльності здобувачів освіти, визначення оптимального співвідношення синхронних і асинхронних форм взаємодії, а також аналіз інструментів цифрового освітнього середовища, що сприяють формуванню готовності майбутніх учителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності.

5. У роботі доречно було б запропонувати майбутнім вчителям початкової школи варіативні/вибіркові курси/проблемні групи/студії з формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності.

Проте ці зауваження й побажання мають рекомендаційний характер і не зменшують теоретичної й практичної значущості проведеного дисертанткою наукового пошуку. Загалом констатуємо, що в проведеному дослідженні визначеної мети досягнуто, визначені завдання виконано.

10. Висновок. Аналіз дисертаційної роботи, анотацій та опублікованих наукових праць дає підстави для висновку, що дослідження Цуканової Наталії Миколаївни на тему «**Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності**» є самостійним, завершеним, яке має наукову новизну, суттєве теоретичне і практичне значення для педагогічної науки і практики. Вважаємо, що за актуальністю, рівнем наукової новизни, обґрунтованістю положень і висновків, науковою та практичною цінністю одержаних результатів дисертація відповідає вимогам спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.), а також вимогам пунктів 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ № 1197 від 17.11.2021 р. (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р., № 928 від 30.07.2025 р.), а її авторка, Цуканова Наталія Миколаївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційна опонентка:

докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри початкової освіти
та інноваційної педагогіки
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

